

Underlag till Sammanfattande redogörelse inför aktualitetsprövning av Vaggeryds kommuns översiktsplan

Inledning

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange:

- Inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön
- Ge vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas
- Hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras

Kommunen ska varje mandatperiod ta ställning till planens aktualitet. Det är fullmäktige som fattar beslut om översiktsplanen. Eftersom Vaggeryds kommuns översiktsplan antogs i oktober 2012 (Laga Kraft 2014) ska kommunfullmäktige ta ställning till översiktsplanens aktualitet under innevarande mandatperiod. Kommunens antagna översiktsplan omnämns i detta dokument som "Översiktsplan 2012". Detta för att skilja på antagna plandokument och det material som utgör del av denna aktualitetsprövning.

Generellt om översiktsplanering

Syfte med översiktsplanen

Översiktsplanens syfte är att visa kommunens långsiktiga avsikter gällande kommunens utveckling, användning och bevarande gällande mark och vatten. Planen ska visa hur kommunen har tänkt sig att mark och vatten på sikt ska användas inom olika områden och vara ett dokument som beskriver kommunens uppfattning från allmän synpunkt beträffande utvecklingen av bebyggelsen i en vid bemärkelse. Översiktsplanen är ett samordningsinstrument för beslutsfattare inom kommunen men även information till utomstående myndigheter och enskilda om kommunens principiella inställning i sådana frågor som behandlas i planen. Översiktsplanen utgör ett underlag för kommande planering till exempel detaljplaner och bygglov samt andra och andra myndighetsbeslut, till exempel miljötillstånd.

Innehållet i en översiktsplan ska ses som vägledning och riktlinjer och är inte rättsligt bindande. Översiktsplanen ger inga juridiska rättigheter eller skyldigheter för staten, kommunen eller den enskilda medborgaren. Översiktsplanen utgör däremot ett viktigt underlag för framtida planering och planläggning.

Översiktsplanens innehåll

Det obligatoriska innehållet i översiktsplanen regleras i 3 kapitlet PBL. Av översiktsplanen ska framgå:

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, och
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 § första stycket miljöbalken.

Översiktsplan 2012

Framtagande av Översiktsplan 2012

Arbetet med Översiktsplan 2012 påbörjades 2010 då kommunen bjöd in till samråd för den nya översiktsplanen. Under hösten 2010 tillkommer en ny politisk ledning och planen reviderades 2011 efter den nya politiska styrgruppens ställningstaganden. 2012 presenterades en granskningshandling på ny remiss vilken sedan reviderades och antogs. Översiktsplan 2012 antogs i kommunfullmäktige 2012 och vann Laga Kraft 2014 efter att den genomgått en överklagningsprocess.

Dokument som utgör kommunens översiktsplan

Vaggeryds kommuns översiktsplan består av följande dokument:

Kommunomfattande översiktsplan, Översiktsplan 2012 för

- Vaggeryds kommun (antagen 2012, laga kraft 2014-04-28)
- Grönplan för Vaggeryds tätort (2008)
- Grönplan för Skillingaryds tätort (2005)
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen i Vaggeryds kommun (2015)
- Vindbruksplan för Vaggeryds kommun (pågående process, ej antagen)

Aktualitetsprövning

Bakgrund och syfte

Aktualitetsprövningen handlar om att kommunen tar ställning till i vilken utsträckning som planens intentioner fortfarande är aktuella med hänsyn till nya förutsättningar. Innehållet i planen ändras inte genom fullmäktiges beslut. Om beslutet innebär att delar eller hela planen inte längre är aktuell är det dock angeläget att skyndsamt inleda ett arbete med framtagande av en ny plan.

Översiktsplanens aktualitet har stor betydelse framförallt därför att avvägningarna i planen av olika allmänna intressen är vägledande för sådana beslut som angår mark- och vattenanvändning. Om det är osäkert i vilken mån planen är aktuell finns risk för att planen förlorar sin vägledande funktion. Det ligger därför i kommunens eget intresse att regelbundet pröva planens aktualitet. Även för kommuninvånare, intresseorganisationer med flera är det angeläget att få klarlagt om planen fortfarande är ett uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Sakägare och andra enskilda intressenter har intresse av att veta om planen speglar den aktuella politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen i kommunens olika delar eller om planens ställningstaganden kan komma att ändras. Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter har också intresse av att regelbundet få besked i dessa avseenden.

Det är viktigt att kommunen genomför en översyn av planen för att följa upp genomförandet av de förslag som planen anger, hur den fungerar som vägledning och om den uppfyller de krav som anges i plan- och bygglagen, särskilt 3 kap 5 §. Vaggeryds kommuns översiktsplan antogs sent under mandatperioden 2010- 2014. Aktualitetsförklaringen för mandatperiod 2014-2018 gjordes 2018-01-29 §018.

Kommunfullmäktige beslutade att:

- Vaggeryds kommuns översiktsplan, antagen 2012, är aktuell. Planeringsmålen i översiktsplanen ska även fortsättningsvis vara vägledande för kommunens beslut om mark- och vattenanvändning och bebyggelseutveckling.
- En handlingsplan upprättas som ser över vilka delar av Översiktsplanen som ska ersättas.
- Kommunledningskontoret får i uppdrag att ta fram förutsättningar för en fördjupad översiktsplan/policy för område 7 skjutfältet.

Beslutsunderlag – nya förutsättningar

Vaggeryds kommun begärde den 18 december 2018 en sammanfattande redogörelse inför ny aktualitetsprövning av Vaggeryds kommuns översiktsplan.

Länsstyrelsens ställningstagande

Med anledning av att det sedan översiktsplanens antagande tillkommit nytt planeringsunderlag och skett förändringar i lagstiftningen inom flera områden som har betydelse för översiktsplaneringen, anser Länsstyrelsen att det är motiverat att påbörja arbetet med en ny översiktsplan. Därtill anser Länsstyrelsen att nuvarande översiktsplan inte redovisat riksintresset Skillingaryds skjutfält på ett godtagbart sätt. Vid framtagande av en ny översiktsplan behöver kommunen redovisa hur riksintresset tillgodoses.

Sedan Vaggeryds kommuns kommunomfattande översiktsplan antogs år 2012 har det tillkommit nya planeringsunderlag och skett ett flertal förändringar i lagstiftningen som har betydelse för översiktsplaneringen.

Lagstiftning:

- Ny lag om kommunens bostadsförsörjningsansvar som påverkar den översiktliga planeringen, infördes 2014.
- Ändringar i plan- och bygglag samt miljöbalk gällande buller med syfte att skapa en mer samordnad prövning av bullerfrågan, infördes 2015.
- Ny förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader infördes 2015 med förändringar 2017.
- Tillägg i plan- och bygglagen om att kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra, ska framgå av översiktsplanen, infördes 2018.
- Förändringar i miljöbalkens 6 kapitel vad gäller miljökonsekvensbeskrivning, trädde i kraft 1 januari 2018.
- Förändringar i miljöbalkens 5 kapitel som innebär dels att miljökvalitetsnormerna ges en större tyngd än tidigare och dels en möjlighet att ompröva miljökvalitetsnormer för vatten och undantag, gäller från 1 januari 2019.

Uppdateringar riksintressen:

- Uppdatering av områden av riksintresse för vindbruk, beslutades 2013 (behandlas i pågående arbete med vindbruksplan).
- Uppdatering av riksintresse för friluftsliv, beslutades 2017.
- Förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9§ miljöbalken, beslutades av försvarsmakten december 2018.

Mål och planeringsunderlag:

- 10 nya mål för friluftspolitiken, beslutades av regeringen 2012.
- Nya klimatmål antogs av riksdagen 2017.
- Ny nationell bredbandsstrategi, antagen 2017.
- Ny nationell livsmedelsstrategi, antagen av riksdagen 2017 och regional livsmedelsstrategi beslutad av regionfullmäktige i Jönköpings län 2018.
- Nya etappmål inom miljömålet God bebyggd miljö framtagna under 2018.
- Ny regional vattenförsörjningsplan, framtagna av Länsstyrelsen i Jönköpings län, antagen 2015.
- Ett nytt åtgärdsprogram för vatten togs fram 2016.

- Länsstyrelsen har tagit fram en samlad åtgärdsplan för vatten, 2017.
- Ny jämställdhetsstrategi för Jönköpings län 2018-2020 framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län.
- Ny strategi för integrationsarbetet i Jönköpings län 2015-2020 framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län.
- Grön handlingsplan framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län, innehållande bland annat kunskapsunderlag avseende klimatanpassning, friluftsliv och grön infrastruktur.
- Nytt planeringsunderlag Jordbruksmarkens framtid, framtaget av LRF, Jönköpings kommun, Jordbruksverket, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Jönköpings läns museum.
- Ny regional utvecklingsstrategi (RUS) för Jönköpings län, antagen av regionstyrelsen 2013, en uppdaterad version är nu ute på remiss.
- Ny regional transportplan för Jönköpings län 2018-2029, fastställd av regionfullmäktige augusti 2018.
- Agenda 2030 antogs 2015 av världens stats- och regeringschefer. Regeringen beslutade 2018 om Sveriges handlingsplan för Agenda 2030.

Kommunala underlag

Sedan översiktsplan 2012 antogs har kommunen tagit fram följande underlag, mål, strategier och riktlinjer som anses relevanta för översiktsplaneringen:

- LIS-plan (2013)
- Landskapsanalys (2013)
- Boendeutvecklingsprogram 2020 (2015-2016) -Vaggeryds kommuns miljöprogram (2014-2017)
- Revidering av kommunens miljöprogram del 2 (2018-2021)

Kommande beslutade uppdrag

- Vindbruksplan för Vaggeryds kommun
- Dagvattenstrategi för Vaggeryds kommun
- Grönstrukturplan för Vaggeryds kommun
- Fördjupning av översiktsplan för Byarum
- Fördjupning av översiktsplan för Bondstorp

Sammanfattning

Den regionala tillväxten i länet och i Vaggeryds kommun är påtaglig. Bebyggelseutvecklingen i Vaggeryds kommun har, framförallt de senaste två åren, inneburit en stor förändring och de markresurser för bostadsbyggande som funnits har snabbt minskat. Detta ställer krav på nya bebyggelseområden för framför allt bostäder i olika former och i olika upplåtelseformer. I Kommunens nuvarande Boendeutvecklingsprogram baserades nya bostäder på gällande översiktsplan och befintliga detaljplaner, utbyggnadstakten och kommunens mål var/är 50 bostäder per år och 14 000 invånare 2025. Utgår kommunen efter den utvecklingstakt som är idag tror kommunen att de når detta befolkningsmål redan 2019/2020.

Kommunen har en utmaning i att nu ta ställning till den snabbt växande bebyggelseutvecklingen samtidigt som det är önskvärt och viktigt att kommunens identitet och karaktär kvarstår, ekosystemens funktion bibehålls och att nationella samt regionala mål tas i beaktning.

Med anledning av kommunens utveckling och ovannämnda nya statliga, regionala och kommunala planeringsunderlag ser tjänstemännen i Vaggeryds kommun ett behov av att utvärdera och arbeta med dessa på ett strukturerat sätt. En ny översiktsplan för Vaggeryds kommun ska tydliggöra hur Vaggeryds kommun kan bemöta den nya kunskapen och ovannämnda underlagen med sin egen vision och vilja för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Vaggeryds kommun

Kommunledningskontoret
Hanna Grönlund
Planarkitekt